

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quando disparet Hostia consecrata, nec alia consecranda haberi possit,
quid melius, abire sine Communionem corporis, an assumere
præconsecratam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

diorem nullam inveniret, ac de ea, ob distantiam Civitatis, providere sibi posset, ne eo die, tametsi festæ Sacrificio privaretur, parvam formulam, quæ in promptu fuit, sine ulla hæsitacione, ad Sacrificium adhibuit. Affuerunt statim ad me juniores quidam, qui, & ipsi tunc rui aderant, interrogantes, an id à Patre, nulla præsertim existente, præter ejus devotionem causa, factum ritè fuerit. Respondi, ipsos, ritè gestum id esse, & eo solum sibi persuadere debuisse, quod Pater ejusmodi, tantæ scilicet doctrinæ, tantæque virtutis id effecit. Ita supponit ex Marchantio, Diana *part. 5. tract. 14. ref. 96. §. Sed non deferam.* Ratio, dicebam inter ceteras, est, quia nec ullum præceptum adest, nec ullam constare esse consuetudinem, ut obligantem de consecrata Hostia majore, vel minore; utrobique enim Sacrificium æquè perficitur. Quod si gravis offensio aliqua imperitorum aliquando timeatur, facile de rei veritate instrui poterunt: & in casu nostro, sine ulla expressa instructione, una ipsa Patris autoritas id facientis, ad offensionem illorum, qui viderant, quaque universi hominis doctrinam, integritatemque probè noverant, avertendam, satis superque fuerat.

*An celebrans possit assumere parvam formulam, & grandio-
riorem reservare?*

17. Sed ecce tibi aliam quæstionem. Si id licet, licetne Sacerdoti assumere Particulam parvam, & grandio-
riorem conservare in Pixide, ad illam y. g. exponendam in Oratione quadraginta horarum, si forte alia grandior haberetur, ad hunc finem, non possit?

18. Dico esse distinguendum. Vel enim hic Sacerdos consecravit in ea Missa, tum particulas parvas, tum Hostiam grandio-
riorem, vel solum consecravit ipsam majorem, invenitur tamen parvæ præconsecratæ in alia præcedenti Missa. Si prius, licet Sacerdoti parvam sibi sumere, & majorem reservare: si posterius, non licet. Ratio est, quia Sacerdos debet communicare de suo Sacrificio. Nam, ut habet *Textus, cap. relatum 11. de consecr. dist. 2.* (vide quæ diximus *lib. 2. Opus. de exp. Com. cap. 6. §. 6. num. 31.*) *Quale erit illud Sacrificium, cui nec ipse sacrificans particeps esse cognoscatur?* quod facit in casu priore: non vero in posteriore.

19. Hinc aliqui Parochi, dum renovant Eucharistiam, si consumunt Hostiam ab alio præconsecratam, eam verò, quam ipsi consecrant, reponunt in Sactario, ritè nequaquam faciunt, suntque ab Episcopis, & à Doctoribus corrigendi. Objicis. At Henriq. & Fagund. apud Delugo *max citandi* asserunt fieri id licetè posse. Respondeo. At Delugo *apud eundem de Euch. disp. 1. §. 9. sect. 4. n. 76.* alii-
que apud ipsum, qui quæstionem hanc solidè tractant, hos parum Theologicè, & contra omnes Doctores de hac re esse loquutos, merito probat. Lege etiam Dianam *part. 5. tract. 13. ref. 95.*

Dices. At jam participat de suo Sacrificio, dum participat de eodem Christo, quæ est Hostia eadem in omnibus: nam propterea si occurrat mori celebranti, facta consecratione, potest, imò debet alter Sacerdos Missam absolvere, & præconsecratam ab alio Hostiam consumere: Die item Parasceve alius Sacerdos potest consumere Hostiam ab alio die præcedenti consecratam.

Respondeo in priori ex dictis casibus, quos urges, adest summa necessitas perfectionis Sacrificij, in posteriore adest dispensatio Ecclesiæ. Nos autem non asserimus illud esse contra omnimodam Sacrificij integritatem, sed esse contra morem, & ordinationes Ecclesiæ volentis juxta ipsius Sacrificij requisita, ut Sacerdos participet de Sacramento à se consecrato: ipsa vero in hoc solum dispensavit, urgente illa necessitate, & stante illo Passionis Dominicæ mysterio exhibendo, non autem stantibus aliis levioribus occasionibus, quales ceteræ sunt dicti casus expositionis, & renovationis Eucharistiæ, quorum primo facile occurrere potest, exponendo in

Pixide, seu Sphæra parvam Hostiam existentem in Sactario; secundo autem, consecrandi aliquot Particulas cum Hostia majore, hac enim assumpta, & assumptis ceteris formulis reservari in Sactario recentior celebratè ritè poterunt.

An celebrans possit elevare Hostiam non à se consecratam.

20. Suboritur item alia quæstio. Quidam in sua Missa ob prædictum grandioris Hostiæ defectum, consecrant parvas particulas; timens autem populi offensionem, in elevatione Sacramenti consueta, elevavit ob hanc cautelam, Hostiam grandio-
riorem præconsecratam, quæ forte in Sactario pro Oratione 40. horarum, servatur. Queritur an id ritè factum fuerit?

21. Marchantius, negat id esse ritè gestum. Constat tamen Diana *ibid.* citans March. Cum enim (ait) illa debeat exhiberi populo adoranda eadem Hostia quæ in ea Missa consecratur, & offertur, talis cautela prædictæ Sacerdotis approbanda non est: *Melius tamen est, si dicat se fecisse (addit Marchantius) si majori ipsi Hostiam parvam parvam per illud Sacrificium consecratam jam junxisset, quod facile poterat, exhibendo utramque ad eandem. Hæc ille.*

22. Profecto sunt hominum ingenia diversimodum approbandam hanc posteriorem Marchantij cautelam, quam priorem illius Sacerdotis *n. 201. dist. 2.* quæro enim quodnam præceptum arguit, vel quæ consuetudo ostendendi eandem Hostiam adorandam, quæ in eadem Missa consecrata fuit? Fatetur ita esse observandum, cum Rubricæ semper supponant eandem, quam consecravit, debere Sacerdotem populo veneratione elevare: at intercedente causa, qualis in casu nostro satis rationabilis apparet, ne cogatur Sacerdos populum insultare, qui fortasse de offensione minoris Hostiæ sensus fuisset, vel quid simile, non video cur talis Rubrica solum directiva negligi sine culpa non possit, nec autem in omnibus similibus directivis, quando ad id talis talis negligendi causa, ut ex supradictis *cap. 1. §. 2. colligitur* potest. Quod si potest, jam superfluum erit polliceri illud remedium conjungendi parvam cum Hostia grandiore. Adde hoc posterius esse saltem implicite contra, vel extra Rubricas, per quas nunquam ostenditur, nisi una grandior Hostia, quare tu, conjungendo deus, non facies juxta Rubricas, ego ostendendo præconsecratam nec facio juxta easdem, ergo pares sumus, ergo saltem non erit unum altero consultius.

23. Illud esse probandum nullo pacto est, quod quidam Parochus, dum ei Hostia grandior consecrata non suppetere, ad eam exponendam in oratione quadraginta horarum, imprudenter egit. Parvam enim consecratam Hostiam affixit Hostiæ grandiori non consecratæ, & ita simul exposuit, ne scilicet parva summula sphaerula appareret populo, qui Sacerdotem de negligentia præparandi majorem reprehendisset. Hoc quidem non est probandum, quia esset periculum idololatricæ, quamvis materialis, (cum fideles adoret totum illud, quod expositum est per modum unius) quod nullo modo licet, ut in simili de Parocho ostendente Particulam consecratam, & deinde ministrante peccatori oculis Particulam non consecratam, dictum est in *Opus. de exp. Cum. cap. 2. §. 2. n. 12* & videri potest apud Delugo *de Sac. disp. 8. sect. 1. n. 188.*

Quando disparat Hostia consecrata, nec alia consecrata haberi possit; Quid melius, abire sine communione Corporis, an assumere præconsecratam?

24. Denique decernamus, si quando disparat per miraculum, vel ab animali, seu vento auteratur Hostia consecrata, cum dicitur missa, nec haberi possit alia, five parva, five magna (quæ certè si possit haberi, consecranda ad integrandam Sacrificium omnino est), si

Cap. I X. De Defectibus occurrentibus. 153

(supra vidimus) si, inquam, id occurrat, & sint in Sacra-
rio repositae particulae præconsecratae, quid fiet melius,
nam particulam ex his præconsecratis assumere, an
Missæ finem imponere cum sola Sanguinis consum-
ptione?

Puto melius esse, si Sacrificans assumat unam ex præ-
consecratis. Ratio est, quia, cum omnes Sacerdotes sint
Ministri representantes unum Christum Dominum
Sacerdotem principalem, & omnes Hostiæ consecratae
contineant unum eundem Christum, ipsamet Hostiæ
consecratae ab alio Sacerdote, habent aliquam tandem
rationem, & habitudinem ad hunc Sacerdotem, atque
ad hoc Sacrificium: quare, in hac necessitate, conve-
nienter faciet Sacerdos si assumat præconsecratam, quæ
quæ, aliquo modo, propter dictam habitudinem, ad
perfectum Sacrificium pertinet, eiusdem complementum
esse potest.

25. Dixi (in hac necessitate) nam quamvis dicta con-
venientia videatur probare, id etiam fieri posse, sine
necessitate: si enim præconsecrata ad me nunc Sacrifi-
cium pertinet, possem consumere indifferenter illam,
relinquendo eam, quam ego consecro, cujus contrarium,
hactenus docuimus: tamen, omnibus consideratis,
id non probat: siquidem tum propter usum Ecclesiæ,
certe gravem: tum propter Sacros Canones cap. Rela-
tum. 12. de consecrat. dist. 2. & passim Rubr. Miss. di-
sonantes, ut quilibet Sacrificium suum consumat: tum
et natura ipsa Sacrificij, cujus est offerre simul, & con-
sumere oblatum, non possumus ample, sed strictè, in
solo nimirum necessitate, ad dictam convenientiam re-
currere.

CAPVT IX.

De externa recitatione Missæ.

§. I. De dicendis elata voce.

1. **Q**uæ, voce alta præscribuntur dicenda in Missa,
ita recitanda sunt, ut astantes commodè audire
possint. Si quis tamen ita voce depresso recitet, ut ij di-
stinctè audiant, licet non ritè faciat, tamen non est con-
demnandus de mortali, etiam die festivo de præcepto,
quod quid sentiat Navarrus apud Sà, v. Missa num. 50.
Ratio est, quia ex una parte non constat de præcepto,
nec de consuetudine obligante, immo video etiam à ti-
moris passum voce omnino depresso Missam sine scrupulo
recitari, & ex alia astantes non obligantur audire,
sed solum interesse devotè Sacro. Ita Delugo de Eucha-
rist. lib. 2. sec. n. 1.

§. II. De secretis voce submissa dicendis.

Docet, Valentia, Medina, Azor, alique quos
debet, & sequitur Castrop. t. 2. d. 2. de orat. p. 3. n. 6.
testimonanda esse verba à Sacerdote, dum secretè orat,
in Missa, ut saltem à seipso audiri possint. Verum si id
affirmes tanquam omnino necessarium, non est legiti-
me dictum: si enim ita formentur verba ut sonus vocis
extra labia prodeat, quamvis non sit aptus ad vellican-
das aures, nemo dicet non satisfieri obligationi, quia
tum exhibetur oratio vocalis. At si id affirmes, quasi si-
gnificans, si ita proferantur verba, ut ad proprias aures
pertingere possint, securum esse Sacerdotem de legitima
pronuntiatione: rectè dictum est, si enim quis ita vocem
formet, ut ipsemet eam audire possit, sine ulla dubitatio-
ne vocaliter orat.

2. Regula igitur melior, & benignior ea mihi attri-
bet, quam asserit ex Navarro in Comm. in 2. p. Decret.
cap. 9. de orat. num. 88. possumus prædicta scilicet Missæ
secretæ, ut etiam Horas Canonicas, posse recitari sine
expessione verborum, quæ ab alio, vel à seipso audiri
possunt, sed sufficere formare verba inter labia, & den-
tum. Ratio regulæ est, quia sic formata verba, voces

essentialiter sunt, atque adeo sufficiunt ad orationem
vocaliter inunctam in cap. Dolentes, de celebr. Missæ.
non enim assentior aliquibus cum Castropal. ita o. cit.
ibid qui dicunt eivmque voces esse potius inchoationes
verborum quam verba sunt enim, ut dictum est, verba
vocalia quantum scilicet ad præceptum observandum
sunt necessaria.

§. III. Privilegium Religiosorum circa prædicta.

1. **C**oncessit Leo Decimus vivæ vocis oraculo orat.
12. apud Bullarium Rodriq. Minoribus sequens
privilegium. Quod nihilominus aliqui affirmant, in
Resp. l. 3. dub. 17. non fuisse merum oraculum, sed illi ac-
cessisse signaturam Pontificis Et similiter placeat Sancti-
tati vestre, ut ne fratres mutuo se impediant in O ficio divi-
no, aut alijs sint fastidiosi, quod illa, quæ in Ordinario in-
bentur dici secretè sub silentio, tam in Horis Canonicis,
quam etiam Missa, non teneantur proferre vocaliter, sed
satisfaciant dicendo mentaliter, aut legendo intra se per
librum, quia alij devotius sic dicunt & absque impedimen-
to, & fastidio aliorum, & eodem modo possunt facere, qui
dicunt Officium per se solus, cum prolatio verbalis sit præci-
piat, ut ab alijs intelligatur. Et infra n. 23. Omnia præmi-
sera, ut fuerunt petita, à prefato Sanctissimo Domino no-
stro fuerunt concessa.

2. Nota autem primò, minus rectè Scottiam in Constit.
Theor. 322. docere Leonem Decimum concessisse solum
ut submisso dicerent, alias posset consecrari mentaliter.
Non rectè, inquam, nam expresse concedit Mentali-
ter, Consecratio autem semper intelligitur exclusa ex eo,
quod sit consecratio Sacramenti, quod constare debet ex
rebus, & verbis.

3. Nota secundò, privilegium esse pro omnibus,
etiam non scrupulosis, etiam de toto Officio, quod
privatim recitari solet, etiam de ipsis partibus Missæ
Cantatæ, quas Sacerdos, submissa voce, legere per Ru-
bricas debet. Patent hæc ex verbis jamjam allatis Privi-
legij; quidquid alij contradiant.

Nec obstat illud, quod in Ordinario inbentur dici se-
cretè quasi verò non omnia secreta Missæ, & totum
Officium. Non obstat, inquam, quia, quæso ite, quid
aliud est illa Missa, quod inbentur secretè dici in Ordi-
nario, hoc est in Rubricis Ordinariis, nisi secreta ipsius
Missæ omnia: De Officio autem, licet fatear aliqua in-
beri secretè dici, non omnia: tamen ex verbis illis, &
ne alijs sint fastidiosi, & ex illis universalibus, Qui dicunt
Officium per se solus, cum prolatio verbalis sit præcipue ut
ab alijs intelligatur, & ex toto contextu Privilegij, sine
que cur fuerit impetratum, satis clarè colligitur, sermo-
nem esse de toto Officio.

Non tertio, quamvis hoc privilegium participet
Nostra Societas, id tamen in usum deducere non po-
test quia nondum illud ei communicavit noster R. P.
Generalis, ut alias in similibus supra lib. 1. cap. 2. §. 1.
num. 8. monui: possumus verò alij Mendicantes, parti-
cipantesque in eorum privilegijs, quia suppono illis ni-
hil esse in hoc restrictum à suis Generalibus, nec revo-
catum.

Lege Delugo lib. 3. resp. dub. 17. qui satis strictè hoc
Privilegium interpretatur, & Dian. p. 10. tr. 11. Resp. 1. qui
fere omnino reitit. Quo autem rationum pondere, sal-
tem loquendo de officio, pro quo adsunt illa universa-
lia verba. Qui dicunt officium per se solus, expendant me
sapientiores. Certè mihi favet Baldellus tom. 2. lib. 3. de
adorat. ad 55. num. 16. olim Romæ Præceptor in Theolo-
gicis meus, qui intelligit hoc Privilegium de toto offi-
cio; & solum admittere illud tenuit ex eo capite, quod
putet esse ex vivæ vocis oraculo, quod tamen, fuisse
cum signatura Pontificis ex aliquorum sententia iam vi-
dimus n. 11. Nostram prædictam opinionem sequitur, &
pluribus probat Sanctior apud eundem Dian. p. 8. tr. 7.
Ref. 58. & novissime late nostram sententiam probat
Tho. Hurt. p. ref. mor. tr. 3. a. n. 40.

LIBER.